

DEN
NORSKE
FILMSKOLEN



*Bachelor of
Fine Arts
i film og fjernsyn*

*Studieplan
2019-2022*



HØGSKOLEN
i INNLANDET

Om Den norske filmskolen	1
Undervisning og produksjonsøvelser.....	1
Opptak	2
Innledning	3
Overordnet struktur	3
Målsetting	3
Varighet og omfang.....	3
Studiets struktur.....	4
Semester 1: Felles språk	4
Semester 2: Fagdisiplinens rolle.....	5
Semester 3: Fordypning	5
Semester 4: Den lange produksjonen	5
Semester 5: Personlig kunstnerisk uttrykk.....	5
Semester 6: Eksamen	5
Arbeids- og undervisningsformer	6
Produksjonsøvelser	6
Kunstnerisk utviklingsarbeid	7
Internasjonalisering.....	8
Undervisning	8
Evaluering og eksamen.	9
Vurderingsformer	9
Læringsutbyttebeskrivelse for studiet som helhet.....	10
Fellesemner	11
Dramaturgi, cinematurgi og audiovisuell fortellerteknikk (15 studiepoeng).....	11
Filmhistorie / norsk filmhistorie, filmmusikk og kunstfilosofi (5 studiepoeng).....	12
Felles produksjonsøvelser (70 studiepoeng).....	12
Læringsutbyttebeskrivelse for fellesemner	13
Manus	15
Beskrivelse	15
Manuslinjens emner:.....	15
1. Dramaturgi	16
2. Filmfortelling i praksis.	16
3. Den personlige historie	16
Læringsutbyttebeskrivelse	17
Regi	19
Beskrivelse	19
Regilinjens emner:	19

1. Personinstruksjon	19
2. Mise en scene.....	20
3. Kunstnerisk lederskap	20
4. Personlig visjon.....	20
Læringsutbyttebeskrivelse	21
Produsent	23
Beskrivelse	23
Produsentlinjens emner:	23
1. Prosjektutvikling.....	24
2. Scheduling / budsjett / regnskap.....	24
3. Filmproduksjon	25
4. Juss og finansiering	25
Læringsutbyttebeskrivelse	26
Foto	28
Beskrivelse	28
Fotolinjens emner:	29
1. Fotografens rolle og arbeidsoppgaver	29
2. Bruk av kamera i visuell filmfortelling.....	29
3. Kamerabevegelser, lys og framing	30
4. Fotografens verktøy.....	30
5. Etterarbeid og visuelle effekter	31
Læringsutbyttebeskrivelse:	31
Produksjonsdesign	34
Beskrivelse	34
Produksjonsdesignlinjens emner:	34
1. Kunst-, arkitektur og designhistorie	35
2. Konseptutvikling og visuell presentasjon	35
3. Planlegging og arbeidsredskap	35
4. Arbeid i studio og på location	35
Læringsutbyttebeskrivelse	36
Visual effects (VFX) design	38
Beskrivelse	38
VFX design-linjens emner.....	39
1. Å bygge en verden.....	39
2. Effekter og fortellerelementer	39
3. Analoge og digitale verktøy.....	40
4. Planlegging og økonomi	40

Læringsutbyttebeskrivelse	40
Klipp	42
Beskrivelse	42
Klippelinjens emner:	42
1. Digital redigering.....	43
2. Filmspråk og montasje.....	43
3. Lyd og musikk.....	43
4. Klipping av film og dramaturgi.	43
Læringsutbyttebeskrivelse	43
Lyd	45
Beskrivelse	45
Lydlinjens emner:.....	45
1. Lydteknikk — Opptaksteknikk — Redigering.....	46
2. Akustikk.....	46
3. Lyddesign.....	46
Læringsutbyttebeskrivelse	46

Om Den norske filmskolen

Den norske filmskolen (DNF) tok i mot sine første studenter ved lokalene knyttet til Høgskolen i Lillehammer høsten 1997. Skolen ble opprettet i tett dialog med den norske film- og tv-bransjen og har fortsatt som mål både å forberede kandidater til kreativt skapende arbeid i den norske film- og tv-bransjen og å bidra til utvikling av norsk film som kunstform og kulturuttrykk.

I dag tilbyr DNF en treårig kunstfaglig bachelorgrad på Lillehammer, en toårig kunstfaglig mastergrad i Oslo og samt et stipendiattilbud (Ph.d.-nivå) i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Å lage film handler om å fortelle historier med levende bilder. Gjennom studiene ved skolen skal du utvikle deg til å bli en selvstendig historieforteller gjennom en av våre 8 linjer. Formålet med utdanningen vår er å utdanne kvalifiserte yrkesutøvere for film, fjernsyn og beslektede medier. Vi er en fremtidsrettet utdanning som samtidig tar vare på det tradisjonelle håndverket innen hvert fagområde. Den norske filmskolen ønsker å utvikle den enkelte students kunstneriske uttrykkskompetanse og personlige refleksjon.

Undervisning og produksjonsøvelser

Undervisningen ved skolen er jevnt fordelt mellom fellesundervisning og linjeundervisning som er spesialtilpasset hver enkelt linjes behov. En stor del av fellesundervisningen omfatter et antall praktiske produksjonsøvelser hvor studenter jobber i team etter bransjenormer.

På disse produksjonsøvelsene jobber studentene i teams satt av skolen. Dette er øvelser med fokus på enkelte elementer i det å lage film, som tar utgangspunkt i en rekke begrensninger, relatert til lengde på øvelsen, tematikk, bruk av dialog, bruk av musikk, bruk av studio/location, osv. og ansees ikke som selvstendige filmproduksjoner. Denne typen øvelser er skisser hvor formålet er å lære bestemte deler av det å lage film samtidig som man lærer metoder for samarbeid. Det filosofisk-pedagogisk grunnlaget er at begrensninger utfordrer og utvikler studentenes kreativitet og fantasi samtidig som håndverket læres.

Erfaring viser at det ikke er noen motsetning mellom å utvikle den enkeltes kunstneriske egenart – den personlige stemmen – og å lære håndverket. Snarere tvert imot er det å beherske håndverket forløsende for det kunstneriske uttrykk.

Gjennom hele studiet benytter skolen seg av erfaringsbasert pedagogikk hvor studentene skal tilegne seg kunstnerisk uttrykkskompetanse ved å erfare gjennom praksis, reflektere over prosessen og resultatet og anvende det de har lært i påfølgende undervisning og øvelser.

På denne måten utvikles studentenes kompetanse og ferdigheter gjennom praktiske øvelser, samtaler og evalueringer, samt gjennom utveksling av erfaring.

All undervisning og evaluering på DNF er obligatorisk. Det er flere årsaker til dette: det første og viktigste er at i en erfaringsbasert utdanning forutsetter læringen at man er til stede å delta i aktiviteter og workshops. I tillegg til dette er film, slik det er praktisert på Filmskolen, en kollektiv kunstform — alles læring og utvikling forutsetter at alle deltar. I tillegg er erfaringsutveksling mellom studenter et helt sentralt element i utdanningen.

Vi legger stor vekt på studentdeltagelse i evalueringer og oppfordrer alle til å bidra i diskusjoner, og til å komme med konstruktive tilbakemeldinger til hverandre og til prosjektene. Vi mener at dette er med på å stryke den enkeltes forståelse for faget og for filmproduksjonens kompleksitet.

Opptak

Vi har opptak annethvert år. Opptak på Master er i partallsår, mens opptak til Bachelor er til studiestart i oddetallsår. Alle søkere må levere inn en omfattende skriftlig søknad tilpasset den linjen de søker på, mens det endelige opptaket er på grunnlag av omfattende opptaksprøver og intervjuer.

Innledning

Overordnet struktur

Bachelorstudiet i film og fjernsyn er en 3-årig kunstfaglig utdanning av 180 studiepoengs omfang. Opptakene til bachelorstudiet i film & TV forutsetter normalt generell studiekompetanse, og opptak er ved omfattende prøver tilpasset den enkelte spesialisering eller linje. Bachelorstudiets navn er *Bachelor i film og fjernsyn* i tillegg til spesialisering (på engelsk: *Bachelor of Fine Arts in [spesialisering]*).

Spesialisering refererer til åtte spesifikke studieretninger innenfor fagområdet film og fjernsyn: regi, manus, produsent, foto, produksjonsdesign, VFX design, klipp og lyd. Det er dette som utgjør den enkelte students opptaksgrunnlag for bachelorstudiet og er den fagfunksjonen de skal utdannes til. Det er ikke mulig å skifte studieretning under studietiden.

Målsetting

Formålet med utdanningen er å utdanne kunstfaglige og kvalifiserte yrkesutøvere for film, fjernsyn og beslektede medier med en bred kompetanse som kan bygges videre på gjennom profesjonell erfaring eller studier som DNFs Master of Fine Arts. Ferdigutdannede kandidater kan arbeide i norske eller skandinavisk bransje eller som uavhengige filmskapere, og er i stand til å ivareta og videreføre de kunstneriske og håndverksmessige tradisjoner innen de berørte fagretninger og samtidig bidra til feltets videre utvikling. Det er spesielt fokus på å utvikle den enkelte students kunstneriske uttrykkskompetanse og personlige refleksjon innenfor fagområdet.

Bachelorstudiet består av 8 fagområder, heretter kalt *linjer*: manus, regi, produsent, foto, produksjonsdesign, VFX design, klipp og lyd.

Varighet og omfang

Studiet går sammenhengende over seks semestre, eller tre uavbrutte studieår. Når en student er tatt opp i et studium er alle studiets emner obligatoriske, og de fleste er spredt over flere semestre. Fullført studium gir 180 studiepoeng.

Det forutsettes at studentene deltar i all timeplanlagt undervisning og gjennomfører alle teoretiske og praktiske øvelser. Det må beregnes en ekstraordinær innsats i perioder.

Studiets struktur

Studiene ved Den norske filmskolen er delt i to – en felles del og en linjespesifikk del verdt 90 studiepoeng hver. I store trekk er det størst fokus på fellesdelen det første semesteret, mens etterfølgende semestre tar linjespesifikke aktiviteter større plass. Samtidig er felles produksjonsøvelser en sentral del av utdanningen, og disse vokser i omfang og kompleksitet etterhvert som studentenes ferdigheter og kompetanse utvikles.

Studiet er erfaringsbasert og semestrene er bygget opp på en måte som skal gi studentene en god progresjon både som kreativ utøver og forteller innenfor sitt eget fag og som kreativ samarbeidspartner i et filmteam.

En sentral del av studiene er konstant evaluering av kurs og øvelser for å se om de oppnår ønsket læringsutbytte, samtidig som skolen aktivt følger med utvikling i film, tv og relaterte bransjer. Det betyr studiene har en innebygget fleksibilitet og forløpene justeres etter vurdering av både resultatene fra evalueringene og utvikling i bransjene. Dermed vil studenter oppleve at hvert kulls forløp er unikt og kan til og med skille seg radikalt fra tidligere kulls forløp. Den etterfølgende semesteroversikt er veiledende for å vise hvordan studiet normalt bygges opp, men det kan forekomme variasjoner og avvik etterhvert som evalueringer og erfaringer viser hvordan det aktuelle kull best kan oppnå det planlagte læringsutbyttet og forberedes til livet etter skolen.

Semester 1: Felles språk

Normalt kommer studentene til Filmskolen med meget forskjellig bakgrunn og erfaring. I første semester er det fokus på å skape en felles forståelse for og språk om det å lage film, med fokus på de grunnleggende fortellerelementene. I tillegg til introduksjoner til Filmskolens fasiliteter og teknikk er det fokus på felles undervisning og øvelser som gir alle samme grunnlag for å snakke om det å lage film og evaluere resultatet av prosessen. Linjeundervisning fokuserer på å bygge et felles teknisk fundament og ferdighetsnivå blant studentene.

Semester 2: Fagdisiplinens rolle

Semester 2 bygger videre på grunnmuren lagt i semester 1. Nå skal alle linjene ha blitt introdusert til alle emnene som dekkes i utdanningen, og i de mer tekniske disiplinene behersker alle de grunnleggende verktøy linjen anvender. I semester 2 kommer noen lengre forløp for de fleste, og alle begynner å fordype seg i eget fag. Fellesøvelser blir færre, men lengre, og nå inntar alle i større grad egen fagfunksjon i et filmteam. Mot slutten av semester 2 vil hver student ha fått en omfattende tilbakemelding fra faglærere, som dekker både utvikling, styrker og svakheter.

Semester 3: Fordypning

I semester 3 kommer større og mer komplekse oppgaver, som utfordrer studentene til å videreutvikle seg som presise audiovisuelle fortellere. Den store produksjonsøvelsen på fiksjonslinjene setter fokus på å skape et audiovisuelt univers samtidig som det utvikles et større teknisk register for alle. Samarbeide er i fokus og noen får testet seg som fagsjef for en stab.

Semester 4: Den lange produksjonen

Semesteret preges av en større produksjonsøvelse med et lengre forløp. Gjennom denne øvelsen vil studentene få mulighet til å bli dyktigere i sitt fag samtidig som linjeundervisning bygger videre på ferdigheter studentene har anskaffet seg i tidligere semestre.

Regilinjen starter utvikling av ideer til eksamensproduksjonene.

Semester 5: Personlig kunstnerisk uttrykk

Kjernen i Filmskolens utdanning er utvikling av den enkelte students kunstneriske uttrykkskompetanse og evnen til å reflektere over eget arbeide og egen innsats i en teamkonstellasjon. I det siste skoleåret skal studentene forberede sine eksamensproduksjoner og mange også et fordypningsprosjekt, hvor disse to hovedpunktene skal fokuseres på.

Semester 6: Eksamen

Det siste semesteret preges av arbeid med eksamensproduksjonene og fordypningsprosjektene samt forberedelser til å få jobb og kunne bli en del av den norske og skandinaviske filmbransjen etter skolen. Studiet avsluttes med en

heldags eksamen der intern og ekstern sensor gjennomgår eksamensfilm, fordypningsprosjektet og egenrapport med den enkelte student.

Arbeids- og undervisningsformer

Den kunstfaglige utdannelsen i filmfortelling ved Den norske filmskolen vektlegger historiefortelling med levende bilder og lyd. Undervisningsopplegget er skapt for å utvikle den enkelte students kunstneriske uttrykkskompetanse og studentene lærer å anvende både tradisjonelle og innovative metoder og verktøy for å oppnå en kunstnerisk intensjon i samspill med andre teammedlemmer.

Det filosofisk-pedagogisk grunnlaget er at begrensninger utfordrer og utvikler studentenes kreativitet og fantasi samtidig med at håndverket læres. Erfaringen viser at det ikke er noen motsetning mellom å utvikle den enkeltes kunstneriske egenart og uttrykkskompetanse (den personlige stemmen) og å lære håndverket.

Produksjonsøvelser

Produksjonsøvelsene er normalt ikke selvstendige filmproduksjoner men øvelser i å lære å lage film, og er samtidig velegnede til å lære metoder for samarbeid. Slike øvelser kan både omfatte tradisjonelle arbeidsmetoder og formater og introdusere nye plattformer og ny teknologi. Studentens intensjoner og personlige og profesjonelle utvikling vektlegges mye mer enn resultatet. Arbeidsmetoder valgt er i høy grad hentet fra det virkelige liv i film- og tv-bransjen.

På fiksjonsøvelsene på DNF opereres det med tre samarbeids”triangler”:

1. Regi, manus og produsent (idé-, manus- og prosjektutvikling).
2. Regi, foto, produksjonsdesign og VFX design (det visuelle konsept).
3. Regi, klipp og lyd (montasjen).

Øvelser av en mer eksperimentell karakter vil bygge på samarbeidskonstellasjoner som ikke nødvendigvis er å finne i andre sammenheng.

Triangelmodellen understreker regissørens sentrale rolle som kunstnerisk leder for en audiovisuell produksjon samtidig som den tydeliggjør de kunstneriske oppgavene og ansvarsområdene til alle involverte fagfunksjoner. Den har sitt opphav i det at film er en kollektiv kunstform, men hvor alle involverte har

selvstendige, tydelige og avgrensede roller og der teammedlemmene sammen skal løfte visjonen til kunstnerisk leder. Triangelmodellen er en viktig metode for å gi studentene redskap i å samarbeide på en måte som gjør arbeidet lettere og læringsutbyttet mer givende.

DNF har på de enkelte linjene en rekke andre læringsformer som er avgjørende momenter i den enkeltes utdannelse og personlige utvikling: workshops, seminarer og forskjellige kurs. Hensikten er å sikre at den enkelte utvikler seg som (med)forteller og tilegner seg nødvendige håndverksmessige ferdigheter for å kunne utøve sin kunstneriske uttrykkskompetanse. Felles for disse læringsformene er at gjennom utvikling av den enkeltes faglige, kunstneriske og tekniske ferdigheter skal studentene settes i stand til å inneha en mer presis kunstnerisk uttrykkskompetanse.

Til alle produksjonsøvelser skriver studentene en intensjonserklæring som skal tydeliggjøre studentens egen intensjon med denne spesifikke øvelsen. Den omfatter både hvilke kunstneriske og fortellermessige intensjoner studenten har med øvelsen for egen del, og hvilke håndverksmessige grep studenten akter å bruke for å oppnå disse intensjonene. Intensjonserklæringen utvikles med veiledning fra hovedlærer og skal samsvare med andre teammedlemmers intensjoner – dvs. det skal fremgå fra intensjonserklæringene at alle medlemmer av et team «lager samme film». I evalueringen av den ferdige øvelsen baseres alle tilbakemeldinger og kommentarer på intensjonserklæringen for å sikre at det blir studentens faglige arbeid som står i fokus og ikke den enkeltes subjektive inntrykk av filmen.

Kunstnerisk utviklingsarbeid

I den norske universitets- og høyskoleloven er kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) sidestilt forskning. Det vil si, blant annet, at på samme måte som en akademisk utdanning skal være *forskningsbasert* skal en kunstfaglig utdanning være basert på *kunstnerisk utviklingsarbeid*. Dette har mye å si både for innholdet i utdanningene og for metodebruk i undervisningen.

Kunstnerisk utviklingsarbeid inngår i alle deler av utdanningene ved Den norske filmskolen. På bachelor introduseres studentene til metoder for KU gjennom blant annet gjennom bruk av intensjonserklæringen i produksjonsøvelser og evaluering basert på denne. Gjennom målrettet bruk av disse verktøyene lærer studentene å fokusere på sammenheng mellom prosess og kunstnerisk produkt, samt å reflektere og dele refleksjon om dette.

Bruk av begrepet «kunstnerisk uttrykkskompetanse» i læringsutbyttebeskrivelser synliggjør fokuset på den enkeltes kunstneriske utvikling og evne til å reflektere over denne utviklingen.

Internasjonalisering

Film, fjernsyn og beslektede medier er i dagens verden, internasjonale bransjer. Samarbeidspartnere, finansiering og inspirasjon hentes på tvers av landegrensene, samtidig som audiovisuelle fortellinger er viktige for å fremme en nasjonal kultur og identitet. Den norske filmskolen tar begge disse realitetene på alvor. Studiene har sterke bånd til den norske film- og tv-bransjen, samtidig som skolen går inn i et Skandinavisk og internasjonalt fellesskap.

Studiestructuren ved Filmskolens bachelorstudier er lagt opp slik at utveksling — om det er inn- eller utreisende studenter — ikke er mulig. For å fullføre studiene må samtlige studenter delta i alle felles produksjonsøvelser og fellesundervisning. Samtidig legges det til rette for internasjonalisering på flere områder, blant annet:

- Omfattende bruk av time- og gjestelærere fra skandinavisk og internasjonal bransje
- Betydelig andel studenter fra andre nordiske land
- Felles workshops og masterclasses med nordiske og europeiske samarbeidspartnere
- Utstrakt internasjonalt nettverk og samarbeid gjennom CILECT, det internasjonale sambandet for ledende filmskoler med spesielt fokus på NORDICIL, den nordiske grenen av CILECT.

Undervisning.

Fellesundervisningen omfatter flere tema, som kan inkludere cinematurgi (den audiovisuelle fortellingens grammatikk), dramaturgi, filmhistorie og kunstfilosofi.

Linjeundervisningen ivaretas av hovedlærer (i samspill med faglærere der det er flere lærere på en linje) og er beskrevet under den enkelte linje.

Filmskolen knytter til seg nasjonal og internasjonal spisskompetanse både ved å ansette hoved- og faglærere som er aktive og profilerte filmskapere. Siden disse opprettholder sin karriere parallelt med at de underviser på DNF bringer de alltid med seg nye erfaringer og bransjenær kunnskap i møte med studentene. Der det er flere lærere på en linje vil dette også sørge for at studentene får et

mangfold av impulser å lære fra, i tillegg til at det er mulig å opprettholde kontinuitet selv om en lærer blir borte en periode på en produksjon utenfor skolen.

Utover dette berikes skolens læringsmiljø av et betydelig antall gjestelærere fra norsk, skandinavisk og internasjonal filmbransje. Disse kan undervise på en eller flere av skolens åtte linjer og i noen tilfeller knyttes til fellesundervisning.

Evaluering og eksamen.

Studieprogresjonen til hver enkelt student evalueres kontinuerlig av hovedlærer og faglærere. Hver student får en grundig individuell vurdering av egen faglige progresjon ved avslutningen av både første og annet år. Dette gjennomføres ved en samtale med hovedlærer og/eller faglærer og studenten vil få en faglig tilbakemelding både på egen utvikling og på hvilke områder studenten bør fokusere fremover.

Der en student har hatt særdeles utilfredsstillende utvikling kan vedkomne også bli innkalt til en samtale med dekan og/eller undervisningsleder for å vurdere fremtiden ved Den norske filmskolen.

Studiet avsluttes med en *eksamensfilm*, som kan være en ca. 20–25 minutters fiksjonsfilm der alle fagfunksjoner deltar i team satt av skolen. I tillegg har mange linjer et individuelt fordypningsprosjekt utviklet i konsultasjon med faglærer. Eksamensfilmen og fordypningsprosjektet (der det er relevant) utgjør grunnlaget for avsluttende eksamen. Vurdering av eksamen skjer både i produksjonsteam og individuelt, og er basert på intensjonserklæringen. Eksaminering foretas av hovedlærer eller faglærer og en ekstern sensor og det blir gitt karakteren bestått / ikke bestått.

Vurderingsformer

Den norske filmskolen benytter *ikke* summativ vurdering (karakterer). I tillegg er det ingen formell vurdering av studentenes mestring av kunnskaps- og ferdighetsmål. Studiet er bygget opp slik at den enkelte må beherske fagfunksjonens stipulerte kunnskap og ferdigheter for å inneha god nok håndverksmessig kompetanse til å kunne utvikle sitt kunstneriske talent. Gjennom studiet utvikles studentenes *kunstneriske uttrykkskompetanse* og evne til refleksjon over egen kunstnerisk praksis; det er denne som vurderes jevnlig underveis i studiet gjennom evalueringer av øvelsesproduksjoner og individuelle

samtaler med hoved- og faglærere, og er i tillegg fokus i sluttevalueringen ved eksamen.

Alle øvelser på Filmskolen, inklusive eksamensfilmen, vurderes på grunnlag av den enkelte students *intensjonserklæring*. Dette er et dokument studenten skriver som skal omfatte både egen kunstneriske intensjon innenfor oppgavens ramme og en beskrivelse av hvilke håndverksmessige og faglige grep som skal benyttes for å oppnå denne intensjonen. Den individuelle intensjonserklæring skal også henge sammen med teamets felles intensjon med filmen.

Læringsutbyttebeskrivelse for studiet som helhet

Den norske filmskolen forventer at alle studenter oppnår et overordnet felles læringsutbytte.

Spesifikt læringsutbytte for de enkelte fagretninger er beskrevet under de etterfølgende inndelinger for linjene.

Læringsutbytte		
Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Kandidaten har bred kunnskap i filmfortelling, herunder dramaturgi og audiovisuell fortelling	Kandidaten kan realisere en kunstnerisk intensjon på et profesjonelt nivå innen eget fagfelt og fagfunksjon	Kandidaten behersker det å formidle en kunstnerisk intensjon på et profesjonelt nivå innen eget fagfelt
Kandidaten har bred kunnskap om filmens og de audiovisuelle mediers fortellertradisjoner og estetikk	Kandidaten kan anvende kjente fortellermessige grep og tradisjonelle verktøy i produksjon av eget arbeid	Kandidaten behersker å produsere verk som både bygger på og utfordrer feltets tradisjoner.
Kandidaten har kunnskap om verktøy og arbeidsmetoder som benyttes på profesjonelle filmset og i eget fagfelt	Kandidaten kan benytte håndverksmessige verktøy og profesjonelle arbeidsmetoder i utøvelsen av eget arbeid	Kandidaten oppnår å jobbe målrettet og selvstendig og sammen med andre i et profesjonelt team i gjennomføringen av et felles kunstnerisk prosjekt
Kandidaten har bred kunnskap om organisering av profesjonelle filmset og relasjonene mellom forskjellige fagfunksjoner	Kandidaten kan utøve og beherske egen fagfunksjon i et profesjonelt team	Kandidaten oppnår å forholde seg reflektert til eget fag og til de utfordringer og yrkesetiske problemstillinger som oppstår i et kreativt samarbeide

Fellesemner

Samlet sett utgjør fellesemnene 90 studiepoeng over 3 år. Alle emnene introduseres første semester og avsluttes til eksamen ved enden av det 3-årige studiet. I starten av studiet er det stor fokus på fellesemnene, blant annet for å sikre at alle studentene får et felles grunnlag i Den norske filmskolens metodikk og filosofi.

Fellesemnene gir studentene et grunnlag for å kunne ha en bevissthet rundt kreative prosesser, og dermed være i bedre stand til å utforme intensjonserklæringer og planer som kan løfte det enkelte prosjekt. Samtidig utvikles studentenes refleksjonsevne og evnen til å sette eget kunstnerskap i en større kontekst. I tillegg til dette utvikler studentene et felles språk som setter dem bedre i stand til å samarbeide om en kunstnerisk intensjon.

Dramaturgi, cinematurgi og audiovisuell fortellerteknikk (15 studiepoeng)

Studentene introduseres til klassisk dramaturgi og hvordan den er blitt overført til den narrative audiovisuelle fortellingen, for der å bli videreutviklet og nyansert på filmens egne premisser gjennom ulike fortellerstrukturer. Oppgaven er å gi studentene en grunnleggende forståelse for dramatikken begreper, konvensjonsforhold, dramatisk logikk og formidling. Historie- og karakterbygging er sentrale elementer både i fiksjon og dokumentar. Forelesninger, eksempler og korte praktiske øvelser gir studentene inngang til stoffet.

Cinematurgi kan defineres som som “filmanalyse for filmskapere” og handler om hvordan de filmfortellende elementer arbeider sammen i det kunstneriske uttrykk, og utforskes gjennom en serie teoretiske introduksjoner med etterfølgende praktiske øvelser. Det blir gitt en fordypende beskrivelse av den audiovisuelle fortellingens særlige forteller- og fremstillingsmuligheter. Grunnleggende elementer og begrep innen filmgrammatikken gjennomgås, og anvendes i øvelser og evalueringer.

I sammenheng med dette gis en innføring i grunnleggende iscenesettingsteknikk for filmiske verk. Hvilke kunstneriske grep er brukt? Kontekst- og montasjeforståelse utdypes, og narrative, dramaturgiske og/eller estetiske effekter/grep synliggjøres. Forståelse av dialog, rom og tidsmanipulering står sentralt.

Vel så viktig er lydfortellingen. Hvordan filmens bruk av lyd har forandret seg i takt både med den tekniske utviklingen og som en del av utviklingen av det totale filmatiske uttrykket. En vesentlig del av undervisningen omhandler filmens stemmer — dialogen — og dens funksjoner som informator, situasjonskaper og stemningsbærer. Visualiserte og ikke-visualiserte lydeffekter behandles ut fra de forskjellige roller de kan spille i en filmfortelling. Det blir utforsket hvordan den enkelte lydeffekt kan prioriteres og perspektivlegges i lydbildet på bakgrunn av dette. Filmmusikkens funksjoner i fortellingen blir diskutert og eksemplifisert. Musikk presenteres som et sentralt fortellerelement i film og musikkens emosjonelle kraft tydeliggjøres gjennom eksempler og analyse.

Filmhistorie / norsk filmhistorie, filmmusikk og kunstfilosofi (5 studiepoeng)

En innføring i vesentlige trekk i verdens filmhistorie, herunder norsk filmhistorie. Gjennom filmeksempler og forelesninger vil studentene få innføring i utviklingen av både den internasjonale og norske filmen og bli kjent med hvordan sentrale filmregissører fra filmens unnfangelse til dagens betydningsfulle norske og internasjonale stemmer har hentet inspirasjon fra hverandre. Målet er at filmskapere skal inspirere studentene til å utforske norsk og internasjonal filmhistorie som inspirasjon for eget arbeid.

Innføring i filmmusikk gir studentene en forståelse for musikkens sentral posisjon i den audiovisuelle fortellingen og noe erfaring i valg av og arbeid med musikk for å styrke fortellingens univers.

Kunstfilosofi gir en innføring i kunstfilosofi og estetikk. Formålet er å utfordre studentene så de får en grunnleggende forståelse og økt bevissthet for eget kunstnerskap i en historisk og kunstfaglig samhandling.

Felles produksjonsøvelser (70 studiepoeng)

Produksjonsøvelser i team er produksjonsøvelser med gitte rammer (premisser og begrensninger) som har til hensikt å la studentene øve seg innen bestemte områder i film produksjon ved å lage en scene eller sekvens fra en mer omfattende audiovisuell historie. Disse produksjonsøvelsene er eksplisitt *ikke* ferdige filmer, men *øvelser i å lære å lage film*.

Enhver produksjonsøvelse vil ha rammer som definerer både praktiske forhold som tid, utstyr, teamsammensetting, budsjett, øvelsens lengde, osv., i tillegg til

læringsfokus for studentene. Etterhvert som studentene tilegner seg mer erfaring gjennom suksessive øvelser vil rammene bli friere og det forventes at studentene tar større ansvar i å sette egne premisser og begrensninger.

Eksamensfilmen er den siste produksjonen før studiets avslutning. For fiksjonslinjene kan dette være en maks. 25-minutter lang novellefilm i teams satt av skolen. Den lages innenfor gitte rammer av tid og økonomi, hvor teammedlemmene skal vise at de kan opptre som fagsjefer og kunstneriske ledere på sitt felt, under den overordnede ledelse av regissør og produsent.

Eksamensfilmen er den eneste produksjonsøvelsen laget av studenter på Den norske filmskolen som vises utenfor skolen.

Alle produksjonsøvelser skal gjennom en tilpasset godkjenningsprosess før opptak, og kan bli stoppet dersom godkjenning ikke kan gis. Til eksamen vil konsekvensen av et ikke godkjent prosjekt bli at teamet settes til å gjennomføre en bundet oppgave bestemt av skolens faglærere og ledelse.

Produksjonsøvelser spenner fra etablerte formater innenfor fiksjonsfortellingen som spillefilm, kortfilm og tv-drama, forskjellige sjangermessige uttrykk og til innovative og nyskapende formater som utnytter digital teknologi og nye plattformer. Sammensetting av øvelser vil variere fra kull til kull.

Læringsutbyttebeskrivelse for fellesemner

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte av fellesemner:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykks-kompetanse
<i>Dramaturgi, cinematurgi og audiovisuell fortellerteknikk</i>	Kunnskap om visuelle og lydmessige uttrykksmuligheter og filmiske fortellermåter og fortellingens strukturer, byggeklosser og elementer	Kan anvende cinematurgiens verktøy innen eget fagfelt for å skape en helhetlig og engasjerende fortelling Kan anvende dramaturgi innen eget fagfelt i filmfortellingen og ha bevissthet om effekten av forskjellige modeller for fortellingen	Bevissthet om og evne til å anvende og utfordre forskjellige audiovisuelle grep i egne kunstneriske produksjoner og kan anvende dramaturgiske modeller med hensikt og presisjon som basis for å skape kunstneriske produksjoner

Filmhistorie, Filmmusikk, Kunstfilosofi	Kunnskap om filmhistorie, filmmusikk og kunstfilosofi og hvordan dette kan anvendes som grunnlag for nye produksjoner	Kan orientere seg i filmatiske og kunstneriske tradisjoner og forstå hvordan anvendelsen av forskjellige formgrep påvirker oppfatningen av filmproduksjonen	Har en reflektert holdning til egen produksjon i sammenheng med filmens bredere tradisjoner og kunne finne estetisk inspirasjon i denne
Produksjons- øvelser	Kunnskap om begrensningers betydning for kreativitet og om profesjonelle arbeidsmetoder i forskjellige sammensetninger	Kan anvende begrensninger som kreativt verktøy for utøvelsen av egen fagfunksjon i en profesjonell setting	Kan arbeide målrettet — både selvstendig og i team — med eget fagfelt for å oppnå både egen og felles kunstnerisk intensjon
Eksamensfilm	Kunnskap om de korte filmformaters egenart og personlig utfordring	Kan ivareta hovedfunksjonen innen eget fagfelt i profesjonell filmproduksjons-sammenheng	Kan realisere kunstneriske intensjoner innenfor eget fagfelt i en filmproduksjon

Manus

Beskrivelse

Manusforfatteren er ansvarlig for å skape manuskriptet som skal stå som grunnlag for den audiovisuelle fortelling. Dramatisk filmfortelling er avhengig av dette dokumentet som skildrer fortellingens univers, karakterer og handling.

Ved manuslinjen vektlegges det praktiske fortellertekniske håndverket. Studentene skal beherske de ulike typer av manusarbeid, både når det gjelder film- og tv-produksjoner, og studiet dekker emnene Dramaturgi, Filmfortelling i praksis og Den personlige historie. I studiets første del får studentene grunnleggende dramatisk fortellerkompetanse, samt innblikk i forskjellige aspekter, metoder og formater, mens i den andre delen legges der stadig mere vekt på at de utvikler sitt eget uttrykk.

I løpet av studiet skal de utvikle evnen til samarbeid med studentene på regi- og produsentlinjen. Når manusstudentene forlater skolen skal de være klar for et yrkesliv som profesjonell manusforfatter i film- og tv-bransjen, med et allsidig håndverksmessig repertoar og et bevisst forhold til seg selv som manusforfattere. De skal kunne arbeide i forskjellige sjangere og formater, og være gode kreative samarbeidspartnere for regissører, produsenter og medforfattere.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner, hvor de får testet og utviklet sin kreativitet, sine håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. Manusstudentene skriver samtlige manus til disse øvelsesproduksjonene i triangel 1-samarbeide med regi og produsent.

Manuslinjens emner:

1. Dramaturgi (15 studiepoeng)
2. Filmfortelling i praksis (55 studiepoeng)
3. Den personlige historie (20 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Dramaturgi

Utgangspunkt for emnet er ordets egentlige betydning, nemlig “læren om drama”. Det handler om hva en fortelling er, og her særlig den dramatiske fortelling, med historisk henvisning til Aristoteles og teatrets tradisjon og hvordan dette gjør seg gjeldende i den audiovisuelle fortelling. Det progressive forløp består av en gjennomgang av filmfortellingens grunnprinsipper og byggelementer, ved hjelp av analyser av forskjellige filmer.

Kursene følger et bevisst progressivt mønster i forhold til informasjonsmengde og vanskelighetsgrad og det inngår også oppgaver av både analytisk og praktisk art. Hensikten er at manusstudentene oppnår et refleksivt og bevisst forhold til oppbygning av en audiovisuell fortelling, med særlig fokus på spillefilm og TV drama.

2. Filmfortelling i praksis.

Her handler det om for manusstudentene å overføre sin gradvis voksende kunnskap til praksis i form av å arbeide med å utvikle og skrive filmfortellinger fra første spede opplegg, gjennom å utarbeide fungerende arbeidsdokument som film-outline eller film-treatment, og til sist som et manuskript. Også her er det snakk om et forløp med gradvis større krav til kunnskap om både dramaturgiske og håndverksmessige elementer og oppgavens rent størrelsesmessige omfang vokser også progressivt gjennom forløpet.

Det er snakk om kurs i workshopformat, hvor man både skal forholde seg til eget arbeid, men også ta del i å diskutere og hjelpe med utviklingen av andres prosjekter. Dette blant annet for å oppnå ferdighet i å arbeide med kreativt engasjement for å frembringe andres visjoner utover sine egne. Fokus i forskjellige kurs varierer i form av begrensninger når det gjelder hvor ideene skal komme fra, hvilken genre man arbeider med og til hvilken plattform fortellingen er beregnet.

3. Den personlige historie

For å kunne engasjere andre som forteller, må man selv være personlig engasjert. Med dette som utgangspunkt handler det her om at manusstudentene lærer at de selv er sitt eget viktigste verktøy og det eneste som kan tilføre en filmfortelling en originalitet og egenart. Man oppnår og øver på disse ferdigheter både gjennom oppgaver som konkret fokuserer på hver enkelt students

personlige erfaring og andre hvor man arbeider bevisst med å overføre disse til en fortelling.

I likhet med de andre emnene kommer Den personlige historie i spill allerede i starten av studiet, men det får stadig større plass utover i forløpet, hvor det progressivt legges større vekt på å utvikle manusstudentens individuelle fortellerstemme.

Læringsutbyttebeskrivelse

Det forventes at manusstudentene oppnår følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Dramaturgi	Kunnskap om den dramatiske fortellingens grunnprinsipper og elementer med hovedvekt på spillefilm og TV serier som formater	Utvikle og skrive manuskripter til engasjerende dramatiske fortellinger i forskjellige genrer for film og TV på profesjonelt nivå	Kan forholde seg reflektert til utvikling og oppbygning av audiovisuelle fortellinger av forskjellig type
Filmfortelling i praksis	Kunnskap om det skrivetekniske og praktiske arbeid og de evige utfordringer som ligger i en manusforfatters arbeid	Kan både frembringe egne og andres visjoner i form av engasjerende dramatiske fortellinger	Kan arbeide målrettet og selvstendig som manusforfatter, enten med egne prosjekter eller som samarbeidspartner for regissører, produsenter og medforfattere

Den personlige historie	Kunnskap om hvordan en forfatter bruker seg selv, sine erfaringer og erindringer, som råstoff til original og engasjerende dramatisk fortellinger	Kan bruke sin egen erfaring, innsikt og følelser for at frembringe unike og engasjerende dramatiske fortellinger	Kan forholde seg både reflektert og personlig engasjert til arbeidet med en audiovisuell fortelling og manusfaget som yrke, i tillegg til å kunne bygge engasjerende og kunstnerisk utfordrende historier fra et personlig ståsted.
--------------------------------	---	--	---

Regi

Beskrivelse

Regissøren har det overordnede kunstneriske ansvar for en film, og skal gjennomføre filmens uttrykk gjennom tolkning av manuskriptet, visuell konseptuering, produksjon og etterarbeide. En regissør må kunne kommunisere sin kunstneriske visjon samt samordne og lede de kreative kreftene i en stab, i tillegg til å ha kunnskaper om finansielle og praktiske produksjonsforutsetninger.

Registudiet ved Den norske filmskolen er basert på både praktisk og teoretisk undervisning, samt en rekke praktiske øvelser som tar for seg temaer som idéutvikling og konsepsjon, visuell fortelling, konseptuering, skuespillerinstruksjon, iscenesettelse, redigering og lydetterarbeid. Det er stort fokus både på å utvikle gode evner som kunstnerisk leder og kreativ samarbeidspartner, og å begynne arbeidet med å utvikle et eget kunstnerisk særpreg.

Studenter som består registudiet skal kunne finne arbeid som regissør i film-, TV- og reklamebransjen. De skal kunne være kreative samarbeidspartnere for produsenter og manusforfattere. Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner, ”Penneprøver”, hvor de får testet og utviklet sine kreative evner, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. Registudentene får et stadig økende kunstnerisk ansvar på disse øvelsesproduksjonene, og skal arbeide i alle triangelkonstellasjonene.

Regilinjens emner:

1. Personinstruksjon (30 studiepoeng)
2. Mise en scene (30 studiepoeng)
3. Kunstnerisk lederskap (15 studiepoeng)
4. Personlig visjon (15 studiepoeng)

Alle tre emner introduseres første år og utdypes i mer krevende workshops og produksjonsøvelser i de følgende år.

1. Personinstruksjon

Utgangspunktet for emnet er forskjellige tilnærminger til skuespillerens rolle og skuespillerens arbeid. Studentene skal lære å bryte opp en handling i mindre

enheter, finne vendepunkter, bygge opp til et klimaks, forstå undertekst og omsette et innhold til fysisk handling. Emnet tilbyr ikke bare ulike metoder for arbeid med skuespillere, men studentene må selv ut på golvet for å spille roller, som en forberedelse til å møte/forstå skuespillerens funksjon fra innsiden.

Underveis avholdes også workshops der registudentene arbeider med profesjonelle skuespillere. De skal jobbe med en gitt tekst og egne tekster, analysere scener og karakterer, forberede innspilling med skuespillerne, spille inn øvelser, som analyseres for å bli bevisst egne styrker og svakheter.

2. Mise en scene

Mise-en-scene handler om å omdanne en historie fra manuskript til levende lyd og bilder. Hva skal scenen fortelle? Hva er filmens virkemidler og hvordan skal de brukes? Undervisningen veksler mellom teoretiske forelesninger/veiledning og praktiske øvelser, der det sentrale er den dramaturgiske og cinematurgiske bildeforståelse og bildeuttrykk, altså den visuelle konseptuering og gjennomføring. Senere går studentene gjennom hele prosessen fra idé til ferdig redigert film og skal utvikle et eget visuelt særpreg og uttrykk.

Studentene skal arbeide med å bygge konsekvente og handlende karakterer for film og med å skape dramatiske situasjoner med tydelige momenter, konflikter/kontraster og vendepunkter. Og studentene arbeider med å utforske samspillet mellom filmiske virkemidler som bildebeskjæring, komposisjon, kamerabevegelser, koreografi, blocking, lys, lyd, musikk etc.

3. Kunstnerisk lederskap

Regissøren er kunstnerisk leder av filmen og arbeidsleder på settet. Han/hun må kunne formidle sitt regikonsept til alle medarbeiderne på teamet gjennom triangelsamarbeid. Undervisningen veksler mellom rollespill, coaching og feedback i form av panel og gruppediskusjoner. Senere avholdes workshops som bearbeider studentenes erfaringer fra de praktiske produksjonsøvelsene. Hvilke samarbeidsproblemer har man hatt og hvordan har man løst dem?

4. Personlig visjon

Gjennom studiet skal regissøren lære å bruke personlig ståsted, erfaring og bakgrunn som utgangspunkt for historiene de forteller. Her vil studentene både introduseres til måter å skape historier med utgangspunkt i det personlige, og de

vil lære å bringe sin egen personlighet og personlige uttrykk inn i prosjekt utviklet av andre.

Læringsutbyttebeskrivelse

Det forventes at registudentene oppnår følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Personinstruksjon	Har bred kunnskap om og erfaring med skuespillerinstruksjonsmetoder og teknikker, herunder innsikt i skuespilletts og skuespillerens psykologi	Kan instruere skuespilleren i rollen slik at de bidrar til fortellingens kunstneriske visjon og ambisjon	Gjennom analyse, tolkning og samarbeid i team kunne utvikle og forløse både personlige filmfortellinger og regioppdrag som krever et personlig kunstnerisk bidrag
Mis en scene	Har bred kunnskap om og erfaring med handlingsplanets møte med fortellerplanet (mis en scene)	Kan fortolke og iscenesette fortellerambisjonen og visjonen i et filmmanuskript	Kan, gjennom bruk at mis en scene, omdanne teksten (manuset) til et audio-visuelt kunstverk.
Kunstnerisk lederskap	Har kunnskap om de øvrige fagområder – og har innsikt i regissørens ledende kunstneriske rolle	Med integritet og identitet kan lede et filmteam i prosessen frem mot den ferdige filmen	Som kunstnerisk ansvarlig leder inspirere medarbeidere til å bidra til en den kunstneriske helhet og skal kunne forholde seg til yrkesetiske problemstillinger

Personlig visjon	Har kunnskap om metoder for å anvende egen erfaring og bakgrunn som utgangspunkt for historiefortelling	Kan bruke personlig visjon og uttrykk i en rekke forskjellige former for audiovisuell produksjon.	Evne til å skape kunstnerisk ambisiøse fortellinger med et personlig utgangspunkt, og kan inkludere alle fagfunksjoner i gjennomføring av en visjon.
-------------------------	---	---	--

Produsent

Beskrivelse

Produsenten har det overordnede organisatoriske og økonomiske ansvaret for en produksjon. Produsenten må delta aktivt i utvikling og kreativ utforming av prosjektet, sørge for at det kreative samarbeidet fungerer optimalt, og skal følge prosjektet helt frem til visning og distribusjon.

Produsentlinjen gir utdanning for skapende produsenter, og inneholder en kombinasjon av teori og omfattende praktiske øvelser som inkluderer fullstendige produksjoner med fokus på følgende hovedområder: utvikling, produksjon, regnskap, budsjett og finansiering, juss, markedsføring, distribusjon og salg. Utdanningen er utformet for å vise sammenhengen og samspillet mellom disse ulike områdene, og har fokus på tradisjonelle områder som film- og tv-drama men gir en introduksjon til nye plattformer og distribusjonsformater.

Utdanningen dekker hele produksjonsprosessen fra den opprinnelige idé til ferdig prosjekt samt dets møte med publikum og markedet. Etter bestått utdanning skal produsentstudentene kunne arbeide som produsenter i etablerte produksjonsselskap og kunne gjennomføre egne prosjekt.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner hvor de får testet og utviklet sine kreative evner, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. Produsenten fungerer som arbeidsledere for disse produksjonene, og får et stadig økende økonomisk ansvar for deres gjennomføring, i tillegg til at de sammen med regissøren deltar i prosjektets utvikling, gjennomføring og ferdigstilling.

Produsentlinjens emner:

1. Prosjektutvikling (30 studiepoeng)
2. Scheduling / budsjett / regnskap (20 studiepoeng)
3. Filmproduksjon fra A til Å (30 studiepoeng)
4. Juss og finansiering (10 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet. Parallelt får studentene gjennom øvelser og workshops et voksende ansvar, som krever større selvstendighet og bedre evne til å kommunisere innenfor både

emne- og yrkesområdet. Etter hvert semester evalueres samtlige kurs, øvinger og workshops på alle linjer. Både muntlig individuelt og i grupper, samt skriftlig.

1. Prosjektutvikling

Gjennom kurs, case studies, forelesninger og workshops i dramaturgi og filmanalyse av både spillefilm og TV-serier får studenten en kunnskap om manus- og idéutvikling som gjør dem i stand til, i kreativ dialog med manusforfatter og regissør, å kunne utvikle prosjektet på en måte som ivaretar prosjektets egenart og kunstneriske uttrykk. Samtidig er produsentstudenten ansvarlig for gitte tids- og budsjetttrammer og skal legge til rette for at teamet forholder seg til disse. Omfanget av prosjektene øker gradvis fra 2–25 minutter.

I løpet av studiet vil produsentene (typisk sammen med manuslinjen) få et større utviklingskurs innenfor serieformater for tv og/eller digitale plattformer. Dette kurset avsluttes med en omfattende skriftlig presentasjon (100 sider) av de respektive prosjekt som omfatter både forfatterens ansvarsområder og produsentens ansvarsområder.

Studentene introduseres for markedsføringstrategier innenfor en kinolansering. Hvordan skape den beste markedsføringskampanjen, hvordan man på best mulig vis kan bruke media og presse, hvordan man kan gjøre seg nytte av nye digitale distribusjonsformer. For å kunne oppnå et stort og bredt publikum gjennom både tradisjonelle og nye vindu og plattformer, nasjonalt, nordisk og internasjonalt.

Emner som berøres er markedsføringskampanjer, publisitet og promotering, distribusjon på det nasjonale og globale markedet, juridiske aspekt, framtidige bedriftsstrategier og hvordan man kan mate filmens potensial på det nasjonale og internasjonale markedet. Med utgangspunkt i enkelte produksjonsøvelser og i eksamensfilmen gjør studentene en markedsplan og kampanje.

2. Scheduling / budsjett / regnskap

For å underbygge studentenes ansvar for økonomi og organisasjon gis kunnskaper i scheduling (innspillingsplanen) og budsjettering som er grunnleggende redskap i forhold til produksjonsplanlegging. Kravene og kompleksiteten øker fra øvelser på 1–2 minutter med minimale budsjett til eksamensfilmen med et betydelig budsjett fra skolen med mulighet for en begrenset oppfinansiering. De har også øvelser i nedbrekk og budsjettering av både spillefilm og TV serier. I forbindelse med hver øvelse skal de føre

skyggeregnskap, gjøre rede for kostrapporter og avvikrapporter. De skal også selvstendig og kreativt finne løsninger på produksjonsrelaterte problemer.

3. Filmproduksjon

Gjennom produksjonsøvelser og til slutt eksamensfilmen øker studentene sine evner i samtlige emner. Øvelsene har et progressivt forløp i forhold til kompleksitet i gjennomførelsen. Studentene skal med økende selvstendighet være ansvarlige for økonomi og organisering samt i dialog med regissøren delta i den kreative utformingen. De skal kommunisere med og lede filmteamet fra idé til ferdig film og kunne levere innenfor gitte tids- og budsjetttrammer samtidig som de utvikler et kunstnerisk ståsted og evne til å lede en kunstnerisk produksjon.

For å utvide kunnskapene og styrke utviklingen av entreprenørskap har produsentstudentene et eller flere korte praksisopphold hos veletablerte norske produksjonsfirma i løpet av studiet. De deltar i det daglige arbeidet og får innsikt i hvordan det er forretningsmessig å drive et audiovisuelt foretak både administrativt og kreativt og de får muligheten til å følge en profesjonell spillefilmproduksjon gjennom ulike faser og emneområder.

4. Juss og finansiering

Gjennom case studies, forelesninger, workshops og kurs får studentene progressivt kunnskaper om jus relatert til alle faser i produksjonen av spillefilm og TV-serier. Dette kan omfatte opphavsrett, regi- og forfatteravtaler samt arbeidsavtaler for resten av teamet, samproduksjonsavtaler og distribusjonsavtaler samt "Completion Bond". De får en gjennomgang av regelverket for nasjonale og internasjonale fond, samt arbeidsrett og arbeidsmiljøavtaler.

I forbindelse med øvelser omsetter de sine kunnskaper ved selv å skrive avtaler som gjelder ansettelse, leie av locations og på eksamensfilmen sikre seg sponsormidler. Avslutningsvis har de en separat juridisk eksamen der de skal utforme ulike avtaler i forhold til det å vise til at de har tilegnet seg emnet og klarer å se problemstillinger i sammenheng og perspektiv.

Der er en introduksjon til finansiering av spillefilmen og samproduksjoner både i Norden og internasjonalt. Gjennom case-studier og kurs introduseres studentene til kompleksiteten i finansieringsprosessen. De besøker Norsk Filminstitutt, der de møter konsulenter og produksjonsrådgivere samt Nordisk Film og TV fond. I

forbindelse med et co-production seminar gis det forelesninger og i workshops kan de komme til å samarbeide med produsentstudenter fra andre Nordiske filmskoler. De skal i gruppearbeid gjøre en presentasjon som inneholder pitch, budsjettestimat, finansieringsplan, tidsplan, cast, nøkkelstab, distribusjonsplan, forventet nasjonal og nordisk premiere.

Det er en tradisjon at produsentstudentene deltar i enkelte internasjonale filmfestivaler, der de også kan være med på øvelser. Her introduseres de til markedet, de øvrige nordiske filminstituttene, regionale fond, samt de internasjonale fondene som Eurimages og MEDIA samt distributører og salgsagenter.

Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Prosjektutvikling	Har kunnskap i dramaturgi og filmanalyse, kunnskaper om markedsføring, distribusjon og salg av spillefilm og TV serie	Kan samarbeide med manusforfatter og regissør i utviklingen av manuskript både til spillefilm og TV serier; forstå og forholde seg til prosessene i relasjon til distribusjon og internasjonalt salg	Utføre lederrollen i produksjonen på en slik måte at alle kunstneriske visjoner ivaretas på en måte som fører til det beste samlede resultat for filmen
Scheduling / budsjett / regnskap	Har grunnleggende kunnskaper i scheduling, budsjett og regnskap for en norsk audio-visuell produksjon	Kan bryte ned et manus og lage innspillingsplaner samt kalkyle for en produksjon og gjøre rede for og lage skyggeregnskap samt avviksrapport på en produksjon	Kan på selvstendig og kreativ måte finne løsninger på produksjonelle problemer som legger til rette for optimal kunstnerisk utvikling av prosjektet

Produksjon	Har kunnskaper i ledelse, organisasjon og økonomi for gjennomføringen av en produksjon	Kan lede, organisere og være økonomisk ansvarlig for en produksjon samt delta i den kreative utformingen av prosjektet	Kan kommunisere med og lede et team gjennom produksjonens samtlige faser fra idé til ferdig film kreativt, økonomisk og organisatorisk
Juss og finansiering	Har grunnleggende kunnskaper i jus fra opphavsrett til å skrive avtaler relatert til filmproduksjonens alle faser; ha kunnskaper i finansiering og samproduksjon av film og TV serier i Norge	Kan skrive formelle avtaler med team, samproduksjonsavtaler, distribusjonsavtaler, samt øvrige avtaler spesifikt relatert til film- og TV-produksjon; forholde seg til prosessene i en finansierings og samproduksjonsprosess	Kan anvende ferdigheter om juss og finansiering til å sikre rammer som legger til rette for kunstnerisk utfoldelse blant teammedlemmene

Foto

Beskrivelse

Fotografen er ansvarlig for filmens visuelle utforming og kameratekniske gjennomføring og kvalitet, og skal i vesentlig grad bidra til å overføre regissørens visjon til lerretet. Fotografen skal i tillegg inneha gode kreative og tekniske ferdigheter.

Fotografen har en viktig funksjon i en produksjon og skal være både fagsjef, samarbeidspartner og arbeidsleder som innebærer en til tider utfordrende balanse. Fotografen samarbeider tett i triangel 2 med regissør, produksjonsdesigner og VFX design, i tillegg til å ha en god dialog med produsenten og klipperen. Det gis derfor en viss innføring i forskjellige samarbeidsformer og teknikker.

Ved siden av å bruke lyset til å skape de ønskede stemninger, er en viktig del av fotografens arbeide å operere kamera. Dette kan sammenlignes med en musiker som spiller på sitt instrument, det krever mye øvelse. Studentene blir oppfordret til å gjennomføre øvelser og mengdetrening. Hovedfokus under hele undervisningen og i alle øvelser er visuell fortelling.

I praktiske øvelser utforsker studentene de uttrykksmuligheter og påvirkningsmidler som fotografen rår over i billedfortelling. Fotolinjen har linjespesifikk praktisk undervisning med øvelser, i tillegg til teoretisk og praktisk undervisning rettet mot både analog og digital filmproduksjon. Fotografen skal også ha god innsikt i forskjellige visuelle uttrykk innen ulike genre og det gis undervisning i, blant annet, bildeteori og komposisjon, visuell fortelling, bildet og filmens psykologi og filmfotografiets historie. I tillegg kommer spesialeffekter og visuelle effekter og studentene får dessuten en grundig innføring i håndtering av utstyr og b-fotograffunksjonen.

Etter bestått utdanning skal fotografene være i stand til å være fagsjef på reklame, musikkvideoer, tv-serier, med mer, men også kunne jobbe som b-foto på forskjellige type filmprosjekter.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner hvor de får testet og utviklet sine kreative evner, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner.

Fotolinjens emner:

1. Fotografens rolle og arbeidsoppgaver (15 studiepoeng)
2. Bruk av kamera i visuell filmfortelling (10 studiepoeng)
3. Kamerabevegelser, lys og framing (45 studiepoeng)
4. Fotografens verktøy (10 studiepoeng)
5. Etterarbeid og visuelle effekter (10 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Fotografens rolle og arbeidsoppgaver

I en produksjon har fotografen den posisjonen at han eller hun er den nærmeste samarbeidspartner med regissøren når det kommer til å utforme filmens visuelle univers, sammen med produksjonsdesign og VFX design, når de skal ut å lage filmen. Sammen utarbeider de det visuelle formspråket, de er sammen om alle viktige avgjørelser i forhold til hvordan filmen skal lages, både kunstnerisk og praktisk.

Fotografen har i tillegg et stort ansvar i forhold til produsenten. Fotografen blir i ytterste konsekvens ansvarlig for de tekniske og praktiske løsninger på kamerasiden som må til for å gjennomføre produksjonen. Fotografen må også samarbeide med de andre fagsjefene på en produksjon. Spesielt vil samarbeidet med produksjonsdesign og VFX design være betydningsfullt. I selve opptaksituasjonen vil samarbeidet med innspillingsleder være svært viktig.

Fotografen vil også på en større fiksjonsproduksjon være en arbeidsleder for mange mennesker i kamera, lys og grip-avdelingen. En produksjon innebærer som regel hardt arbeide som krever mye presisjon, mange utfordringer og ikke minst sikkerhet rundt bruk av utstyr. Arbeidet med kamera, lys og grip er som regel hardt og det er viktig at fotografen er en god arbeidsleder som sammen med sine medarbeidere finner gode og trygge løsninger på utfordrende oppgaver.

2. Bruk av kamera i visuell filmfortelling

Alle filmfortellinger fortelles gjennom kamera, det være seg analogt eller digitalt, enkle eller mer avanserte formater. Kameraet er det viktigste verktøyet for visuell fortelling. Med bakgrunn i en cinematurgisk forståelse av den audiovisuelle fortelling vil fotografen få kunnskaper om forskjellige kameraers muligheter og begrensninger og fotografen vil få kunnskap om både analoge og digitale opptaksformaters muligheter og begrensninger.

Undervisningen består av workshops, øvelser og veiledning. Det meste av produksjonen på skolen foregår med Arri Alexa kamera, men forskjellige øvelser kan være basert på andre kameraløsninger.

3. Kamerabevegelser, lys og framing

Filmspråket er et omfattende språk. Det er uendelige muligheter for valg av billedutsnitt, kameravinkler, kamerabevegelser, statiske bilder, håndholdt kamera, kranbevegelser, kjøringer, steadycam, bilrigger, etc. Sammen med regissøren må fotografen vanligvis utforme en dreiebok (og/eller storyboard) som fremstiller og beskriver hvordan filmen skal bygges opp og løses rent praktisk og teknisk.

Fotografen vil lære seg hva slags valg han eller hun skal gjøre i forhold til hvordan kamera skal bevege seg, hva slags utsnitt og kameravinkler man skal velge. Fotografen lærer seg å gjøre og kommunisere de valg som både får fram de kunstneriske intensjonene, men som også ivaretar produksjonens budsjett og tilfeller sikkerheten for både skuespillere og stab.

Fotografens arbeide som kameraoperatør er viktig. Dette krever sensormotorisk kunnskap og mye trening. Undervisningen består av workshops, øvelser og veiledning.

Lysset er fotografens viktigste virkemiddel. Gjennom bruk av lys, både inne og ute, i studio og på location kan fotografen skape den ønskede stemning i prosjektets ulike scener. Gjennom lyssettingen skal fotografen oppfylle de stemningsmessige intensjoner som ligger til grunn for fortellingen.

Fotografen vil lære seg bruk av forskjellige lyssettingsteknikker og få en innføring i mange tekniske, sikkerhetsmessige og økonomiske sider som fotografen må være klar over. Undervisningen består av forelesninger, workshops, øvelser og veiledning. Det oppfordres til at fotografene bruker tid til mengdetrening.

4. Fotografens verktøy

Fotografen har tilgang til et stort spektrum av teknisk utstyr. Fotografen lærer å gjøre valg i forhold til kreative utfordringer og filmens budsjett og gjennomførbarhet. Fotografen lærer seg hvordan forskjellig tekniske hjelpemidler og redskap fungerer. Gjennom dette lærer fotografen hvilke valg som gjør at fortellingens (regissørens) intensjoner blir oppfylt.

5. Etterarbeid og visuelle effekter

Audiovisuell produksjon er komplisert med hensyn til hele produksjonsflyten, både i forarbeid, under opptak og i etterarbeid. Etterarbeidet foregår i dag stort sett i en digital verden. På mange filmer er det ofte bilder med visuelle effekter, både analoge og digitale.

Alle prosjekter skal igjennom en etterarbeidsflyt i samarbeid med VFX design, klipp og etterarbeidsansvarlige med både redigering, lydetterarbeid og lyssetting og fremstilling av visningskopier. Fotografen får innføring i teknikker i opptak og etterarbeid, herunder om visuelle effekter, både analoge og digitale. Fotografen får innføring i lyssettingen av filmen og ferdiggjøring og godkjenning av visningskopier og distribusjonskopier.

Fotografene får en grundig innføring i lyssetting og fargekorrigering. Dette er et viktig verktøyet for fotografen både når det gjelder analysering av enkelte opptak og ferdiggjøring av øvelsesfilmer. Det gis dessuten opplæring i After Effects eller tilsvarende VFX verktøy.

Læringsutbyttebeskrivelse:

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Fotografens rolle og arbeidsoppgaver	Tilegne seg kunnskap om fotografens rolle som selvstendig fagsjef, samarbeidspartner og arbeidsleder i sin avdeling	Skal kunne balansere mellom å være fagsjef, samarbeidspartner og arbeidsleder	Skal kunne samarbeide målrettet og kreativt med det øvrige team om å finne løsninger på filmens visuelle utfordringer

Bruk av kamera i visuell fortelling	Tilegne seg kunnskap om forskjellige kameraer og forskjellige opptaksformater muligheter og begrensninger, samt tilegne seg kunnskap om lyssettingsteknikk og lyssettingens betydning for å skape stemning i fortellingen	Skal kunne anvende forskjellige kameraer og forskjellige opptaksformater til å forløse fortellingens visuelle intensjon, samt ha kunne anvende lyssetting til å skape den ønskede stemning i fortellingen	Skal kunne samarbeide målrettet og kreativt med det øvrige team om å finne løsninger på prosjektets visuelle utfordringer, samt på en selvstendig måte kunne skape stemninger og lyssette scener som forløser fortellingens og regissørens intensjoner
Kamerabevegelser, lys og framing	Tilegne seg kunnskap om kamerabevegelser og framing som cinematurgiske virkemidler til å forløse fortellingens intensjon. Studenten skal også tilegne seg sensormotorisk kunnskap	Skal kunne vurdere og gjennomføre hvordan kamera skal bevege seg og hvordan bildene skal komponeres for å forløse filmfortellingens visuelle intensjoner	Skal kunne lede fototeamet i det kreative, tekniske og praktiske arbeidet rundt kameraet i en innspillings situasjon ved siden av selv å være i stand til å utføre de utfordringer som vil oppstå i forhold til framing og kameraoperering
Fotografens verktøy	Tilegne seg kunnskap om teknisk utstyr (herunder sikkerhet og økonomi) og dets anvendelsesmuligheter	Skal kunne anvende teknisk utstyr til å forløse fortellingens visuelle intensjoner	Skal forstå de estetiske og praktiske konsekvensene av forskjellige verktøyvalg, og kan gjøre reflekterte valg som bidrar til å skape fortellingens visuelle verden

Etterarbeide og visuelle effekter	Tilegne seg kunnskap om teknikker og metoder til å tilføre fortellingen ytterligere visuell presisjon i etterarbeidet gjennom bruk av visuelle effekter, lyssetting mm.	Skal kunne samarbeide med VFX design og colourist for å velge teknikker og metoder til å tilføre fortellingen ytterligere visuell presisjon i etterarbeidet gjennom bruk av visuelle effekter, lyssetting, mm.	Skal kunne vurdere behov for og lede gjennomføringen av etterarbeide og visuelle effekter ut i fra hva som er det mest hensiktsmessige for fortellingen.
--	---	--	--

Produksjonsdesign

Beskrivelse

Produksjonsdesigneren er ansvarlig for prosjektets scenografi og samarbeider tett med regissør, fotograf og VFX design i den kreative utforming og gjennomføring av fortellingens visuelle konsept. Dette skjer gjennom bruk av dekorasjoner i studio og/eller locations, rekvisitter, grafikk, SFX, med mer. Produksjonsdesigneren må inneha en kombinasjon av visuell kreativitet og praktisk gjennomføringsevne.

Studentene på produksjonsdesignlinjen ved DNF skal tilegne seg en arbeidsmetodikk som gjør dem til kreative samarbeidspartnere, teknisk dyktige fagsjefer og motiverende arbeidsledere. De skal lære å kommunisere med både fotografi, tegning, modeller og andre visuelle virkemidler, samt tilegne seg grunnleggende viten innenfor kunst- og arkitekturhistorie. De skal tilegne seg en forståelse for ansvarsområdene gjeldende for de andre fagfunksjoner som er representert på DNF.

Gjennom studiet deltar alle studentene i en rekke felles og obligatoriske produksjonsøvelser hvor de får testet sine samarbeidsevner, kreative evner og håndverksmessige ferdigheter. Studentene i produksjonsdesign arbeider tett sammen med regissør, fotograf og VFX design i triangel 2, samt med produsent i utforming av budsjett og organisering av arbeid. Oppgavenes omfang og kompleksitet økes gradvis med øvelsene.

Den ferdigutdannede produksjonsdesigner skal kunne fungere som fagsjef og arbeidsleder i den profesjonelle audiovisuelle bransjen i Skandinavia, herunder film-, tv og reklamebransjen.

Produksjonsdesignlinjens emner:

1. Kunst-, arkitektur og designhistorie (10 studiepoeng)
2. Konseptutvikling og visuell presentasjon (30 studiepoeng)
3. Planlegging og arbeidsredskap (25 studiepoeng)
4. Arbeid i studio og på location (25 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Kunst-, arkitektur og designhistorie.

Studentene får en innføring i kunst-, arkitektur og designhistorie fra antikken frem til i dag. Utgangspunktet er den skandinaviske tradisjon men eksempler fra resten av verden vil bli dratt inn i vesentlig omfang. I tillegg til forelesninger og workshops brukes det researchoppgaver og studieturer i inn- og utland. Det er fokus på anvendelse av elementer fra kunsthistorien i eget verk.

2. Konseptutvikling og visuell presentasjon

Studentene lærer å anvende en kombinasjon av moodboards, frihåndstegning (croquis, perspektiv, etc.), grunnleggende fotokunnskap samt digitale billedbehandling- og sidelayoutsprogrammer for å utvikle varierte visuelle presentasjoner av filmkonseptet. I tillegg vil de få en grundig innføring i visuelle og verbale presentasjonsteknikker. Undervisningen skjer gjennom en kombinasjon av teori, scenografisk research, tekstanalyse og praktiske øvelser som stadig utvikles i omfang og kompleksitet.

3. Planlegging og arbeidsredskap

For å kunne realisere konseptene må produksjonsdesignerne benytte seg av en rekke teknikker og verktøy som teknisk tegning (både analogt og digitalt, 2D og 3D), locationskisser, modeller, og mer. I tillegg skal produksjonsdesigneren forvalte et budsjett på best mulig måte for produksjonen og holde en løpende kreativ dialog med regi, foto, VFX design og produsent.

Det blir praktisk innføring i en rekke analoge og digitale verktøy, knyttet til anvendelse av disse verktøyene i workshops og produksjoner. Det er fokus på verktøy som brukes i den norske og skandinaviske filmbransjen.

4. Arbeid i studio og på location

Studentene i produksjonsdesign skal lære å arbeide med scenografiske virkemidler på location og få ferdigheter i å utforme studio-dekorasjoner. De skal oppnå god materialforståelse og ha kunnskap om konstruksjon av dekor-elementer, elementær verktøylære og sikkerhet. Studentene skal også opparbeide god forståelse for bruk av farger som visuelt og psykologiske virkemiddel og ha oversikt over ulike dekorasjonsteknikker. De skal få kunnskap om set-dressing, bruk av rekvisitter og SFX samt innsikt i grading i post-produksjon. Studentene i produksjonsdesign skal oppøve en god kommunikasjon og ledelse av art-department.

Gjennom praktisk innføring, kurs, workshops og produksjoner får studentene oversikt over dette emnet, og mulighet til å utvikle sine evner til å gjennomføre arbeidet på en kreativ og profesjonell måte. Tidlig i studiet er fokus på at studentene skal kun arbeide med et fåtall av de tilgjengelige virkemidlene, mens etter hvert som øvelsene blir mer komplekse skal de også anvende flere virkemidler samtidig.

Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Kunsthistorie, arkitektur og stil	Har kunnskap om kunsthistorie, stilhistorie og arkitektur historie	Kan bruke teoretisk kunnskap i research-sammenheng. Evne å oppsøke og benytte hensiktsmessig kompetanse og kunnskap i research og konseptutvikling	Kan anvende kunnskap om kunst, arkitektur i arbeidet som produksjonsdesigner
Konseptutvikling og visuell presentasjon	Har kunnskap om metoder for å utvikle et visuelt konsept på bakgrunn av manus så det visuelle konseptet fungerer som et dramaturgisk virkemiddel	Kan presentere et konsept visuelt ved hjelp av ulike teknikker — frihånd tegning, digital tegning, modell med mer — slik at den visuelle presentasjonen kommuniserer og har et personlig uttrykk	Kan, med utgangspunkt i prosjektets fortellerunivers, utarbeide et visuelt konsept som bidrar til å heve filmens kunstneriske ambisjon
Planlegging og arbeidsredskap	Har kunnskap til og kan velge mellom en rekke verktøy som CAD, tegning, modeller, fotografi, budsjettering, med mer, som bidrar til å realisere et kunstnerisk konsept	Kan anvende relevante verktøy til planlegging og kommunikasjon med andre fagfunksjoner, andre yrker som snekker, malere, osv.	Gjennom målrettet og reflektert bruk av arbeidsredskap, kan sikre at de kunstneriske intensjonene gjennomføres

Arbeid i studio og på location	Har kunnskap om relevante teknikker, verktøy og sikkerhetsprosedyrer som skal anvendes i forskjellige opptaksituasjoner for å gjennomføre en produksjon	Kan planlegge og gjennomføre en produksjonsdesign-avdelingens arbeide i et filmteam i studio eller på location på en hensiktsmessig, god og sikker måte	Bruker sine ferdigheter og kunnskap før å bidra til at filmens kunstneriske intensjoner blir ivaretatt i forarbeide og opptak
---------------------------------------	---	---	---

Visual effects (VFX) design

Beskrivelse

Bachelorstudiet i Visual effects (VFX) design er et 3-årig kunstfaglig studium ved Den norske filmskolen på Lillehammer. VFX design studiet gjenskaper en profesjonell tilnærming til filmproduksjon og gir studentene en unik mulighet til å tre inn i rollen som fagsjef for effektarbeidet. VFX design-studiet er en integrert del av Filmskolens bachelor og samarbeider tett med de andre fagfunksjonene.

Den norske filmskolens VFX design studium skal utvikle studenter som er kreative utøvere som behersker både kunstneriske og teknologiske sider av filmproduksjon, samt er kreative samarbeidspartnere til de andre fagfunksjonene i den kunstneriske prosessen. I løpet av det 3-årige studiet deltar studentene i kurs, workshops og øvelser som bygger opp de strategiske, kunstneriske, tekniske, samarbeidsmessige og entreprenørielle ferdighetene som er grunnleggende for filmproduksjon.

Visual effects design studentene vil arbeide både som VFX artist og som VFX supervisor, og skal utvikle sin kunstneriske uttrykkskompetanse mens de bruker en rekke teknikker som storyboarding og concept art og både 2D og 3D digitale verktøy.

Studentene bygger på erfaringer innenfor VFX som tilegnes i øvelser og workshops, og vil utvikle en bred forståelse for tradisjonelle og digitale teknikker for billedmanipulasjon. De vil forstå avansert teknisk terminologi og konsepter innenfor animasjon, computer graphics, compositing og colour grading. Under innspilling kan VFX-studentene ha ansvar for modeller og miniatyrer, spesial effects sminke, pyroteknikk, og 2nd unit innspilling av elementer til bruk i etterarbeide. I etterarbeidet jobber Visual effects design studentene tett med andre fagfunksjoner for å løfte filmens fortellerunivers og forløse regissørens visjon.

I løpet av studiet vil VFX design studentene lære og anvende konsepttegning, VFX-previsualisering, VFX-budsjettering og regnskapsføring, VFX-supervising og helhetlig VFX gjennomføring, alle med henblikk å løfte den visuelle fortellingen. Gjennom samarbeide med regi, produsent, foto, produksjonsdesign og klipp, samt møte med erfarne yrkesutøvere som gjestelærere og veiledere vil studentene oppleve de er i et intensivt miljø hvor de kan utvikle sine evner til å

bidra med kreative og hensiktsmessige løsninger som løfter den audiovisuelle fortellingen.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner hvor de får testet og utviklet sin kreativitet, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. VFX design deltar i de fleste av disse øvelsene, og inngår i tett samarbeid i triangel 2 med regi, foto og produksjonsdesign samt triangel 3 med klipp for å finne de beste løsningene for å realisere prosjektets og regissørens kunstneriske intensjon. Samarbeid med produsent står også sentralt.

VFX design-linjens emner

1. Å bygge en verden (30 studiepoeng)
2. Effekter som fortellerelementer (15 studiepoeng)
3. Analoge og digitale verktøy (30 studiepoeng)
4. Planlegging og økonomi (15 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Å bygge en verden

Hva skal til for å skape noe som ikke eksisterer, som beriker filmens visuelle verden og kunstneriske uttrykk og gjør fortellingen bedre? En visual effects designer må ha kunnskap om kunst, fotografi, cinematurgi, fargeteori, arkitektur og stil, materialer og tekstur.

For å kunne dekke alle disse områdene må VFX designeren først og fremst kunne hente frem nyttig informasjon som vil bidra til å skape et mer effektfullt og troverdig visuelt uttrykk for akkurat *denne* filmen for *denne* regissøren.

2. Effekter og fortellerelementer

Set extensions eller bygg? Location eller studio? Motion capture eller effektsminke? CGI eller praktiske effekter? Greenscreen eller stunt? Valgene er mange, og gjennom demonstrasjoner og workshops vil en VFX designer få økt forståelse for hvilke konsekvenser valgene har, og hvilke kan gi filmen det sterkeste uttrykket. Herunder er faller også samarbeide med fotograf og produksjonsdesigner både i planlegging/forarbeide og gjennomføring under produksjon. I tillegg skal VFX designeren få innføring i Virtual Reality som et verktøy for historiefortelling.

3. Analoge og digitale verktøy

For å kunne treffe kreative valg må visual effects designeren ha en praktisk erfaring for hvordan de forskjellige verktøy fungerer, både for seg selv og i kombinasjon med andre fagfunksjoner. Kurs knyttet til dette emnet inkluderer programvareopplæring i animasjon, modellbygging, lyssetting, compositing, miniatyrbygging, praktiske effekter, med mer.

4. Planlegging og økonomi

Effekter av alle slag er både kostbare og tidskrevende, og VFX designeren vil ofte få overført et betydelig økonomisk og planleggingsansvar fra Produsenten. Kurs knyttet til dette emnet vil gi VFX designeren forståelse for budsjettering, regnskap og innhenting av tilbud i tillegg til evne og verktøy til å planlegge og gjennomføre kompliserte logistiske utfordringer.

Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse
Å bygge en verden	Har et gjennomgående overblikk over forskjellige visuelle uttrykk og teknikker for å gjenskape dem for filmmediet	Kan anvende varierte visuelle uttrykk i eget arbeide med den audiovisuelle verden	Kan skape visuelle uttrykk som forsterker filmfortellingen
Effekter og forteller-elementer	Har god kunnskap om tradisjonelle og nye teknikker, og forståelse for deres bruksområder i moderne audiovisuell produksjon	Kan anvende forskjellige teknikker på et godt profesjonelt nivå	Har evnene til å velge mellom effekter og elementer for å finne de rette for å forløse den kunstneriske intensjon

Analoge og digitale verktøy	Har bred kunnskap om bruk, kostnad og planlegging av forskjellige analoge og digitale teknikker	Kan gjennomføre en rekke analoge og digitale teknikker på høyt nivå og kan kommunisere med 3. parts leverandører	Kan velge mellom og gjennomføre bruk av forskjellige verktøy i eget kunstnerisk virke for skape det beste visuelle resultatet for den aktuelle filmfortellingen
Planlegging og økonomi	Har omfattende kunnskap om kostnader og planlegging av visuelt arbeide	Kan budsjettere og planlegge gjennomføring av visuelt arbeide på et filmprosjekt; være en god kreativ samarbeidspartner for regi, foto, produksjonsdesigner og produsent	Kan skape innovative kreative visuelle uttrykk innenfor prosjektets økonomiske og logistiske begrensninger

Klipp

Beskrivelse

Klipperen er den som setter alle bildeelementene sammen for å skape verkets helhet. Klipperen skal finne det rette materialet og sette det sammen på en slik måte at det holder publikums oppmerksomhet og forteller den historien regissøren ønsker å få frem.

Studiet i klipp ved Den norske filmskolen har som mål å gi studentene de kunnskapene som trengs for å analysere manuset og vurdere det innspilte materialet. Studentene får innføring i de cinematurgiske elementene som har fortellerpotensial: komposisjon, bildedynamikk, bildeutsnitt, mise-en-scene, fortellerstandpunkter, mm. Studentene fordyper seg i kunnskaper om hvordan ideer forsterkes gjennom montasje og om hvordan en kreativ dialog oppstår mellom bilder.

Studiet består av en rekke praktiske øvelser som sammen med teoriklasser og filmanalyser dekker forskjellige emner og får tett oppfølging og veiledning fra kursledere og faglærere.

Den uteksaminerte filmklipper fra Den norske filmskolen er forberedt til å klippe filmer i ulike format og sjangere, og har utviklet de kunstneriske- og samarbeidsevner som er nødvendig for å være en kreativ medspiller i et team og kunne arbeide selvstendig.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner hvor de får testet og utviklet sin kreativitet, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. Klipperne deltar i alle disse øvelsene, er involvert i utarbeidelse av dreiebok med fotograf og regissør og jobber tett i triangel 3 med regi og lyd. På enkelte øvelser arbeider også klipperen som script for å tilegne seg større innsikt i opptaksprosessen.

Klippelinjens emner:

1. Digital redigering (10 studiepoeng)
2. Filmspråk og montasje (30 studiepoeng)
3. Lyd og musikk (10 studiepoeng)
4. Klipping av film og dramaturgi (40 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Digital redigering

Emnet gir ferdighet i digitale redigeringsverktøy som Avid og Premiere Pro, Off- og On-line, data, nettsystem og levering av lyd, bilde- og FX filer til ferdigstilling. Evaluering er basert på muntlig gruppeevaluering med hovedlærer/faglærer etter hvert kursmoment.

2. Filmspråk og montasje

Emnet belyser filmspråkets mange uttrykksmuligheter, or hvordan dette kan bearbeides i klippeprosessen. Her inngår persepsjon av filmbildet og andre audiovisuelle fortellerelement og deres dramatiske påvirkningspotensial. Videre øvelse i den klassiske montasjen, anvendelsen av dialogklipping, handlingsdrevet fortelling, og trening i å se og vurdere autentisitet og skuespill.

3. Lyd og musikk

Emnet i lyd og musikk blir gitt i form av forelesninger og workshops, og vektlegger lyddramaturgi, lydlegging og bruk av musikk.

4. Klipping av film og dramaturgi.

Studentene lærer ulike narrative modeller — dramaturgiske, episke — i litteratur og i film, til bruk i den audiovisuelle fortellingen. Kurs av forskjellig varighet inkluderer gjestelærere, og legger særlig vekt på hvordan man bygger en historie mot vendepunkter, og hvordan disse forløses. Studentene øver sine evner som fortellere gjennom korte og lange klippeøvelser fokusert på forskjellige momenter i den audiovisuelle fortellingen.

Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse

Digital redigering	Har god kunnskap i digitale redigeringsenheter av bilde og lyd	Kan teknisk beherske redigeringen og ansvar for overføring av datafiler mellom redigeringsenhet og et produksjonsnettverk i en moderne arbeidsflyt	Kan samarbeide kreativt og målrettet med regissør, VFX-design og lydsjef i forløsningen av fortellingens intensjoner
Filmspråk og montasje	Har kunnskap om de visuelle verktøy som kan utvikle filmfortellinger anvendt i drama, action, dialogklipping, med mer	Kan identifisere fortellerpotensialet i det innspilte materialet og utvikle det i montasje til engasjerende fortellinger. Kan i montasje løfte filmens dramaturgiske element for å gi fortellingen framdrift	Kan anvende filmspråk og montasje for å gi filmen et kunstnerisk særpreg
Lyd og musikk	Har kunnskap i lyd- og musikkdramaturgi, hvordan lyden og musikken har emosjonell fortellerverdi og hvordan dette tas i betraktning i klippeprosessen	Kan klippe lydeffekter og musikk. Gi disse en bestemt funksjon i fortellingen som støtter opplevelsen av historien	Kan anvende lyd og musikk for å fremheve den kunstneriske ambisjon i filmfortellingen
Klipping av film	Har kunnskap om klipping av film i ulike formater	Kan klippe et gitt materiale og på en selvstendig måte bidra til å forløse fortellingens intensjoner	Kan på en selvstendig måte ivareta sin kunstneriske rolle som klipper på en profesjonell film i alle faser hvor klipperen trengs som kreativ samarbeidspartner

Lyd

Beskrivelse

På en produksjon har lydmasteren ansvar for alle dialog- og lydopptak, mens de i etterarbeidet skaper lydbildet som forsterker og underbygger filmens uttrykk. Lyd gir oss en vesentlig del av opplevelsen vi får fra audiovisuelle medier, og det er lydmasterens jobb å sørge for at regissørens hensikt kommer frem også i denne opplevelsen.

Gjennom lydutdanningen skal studentene lære å være medskapende — med fokus på lydens kreative funksjon i fortellende film. De skal i tillegg tilegne seg kunnskaper om og ferdigheter i bruk av profesjonelt lydteknisk utstyr både for opptak og redigering.

Utdanningen skal tilføre studentene nødvendig innsikt i lydteknisk teori, cinematurgi, dramaturgi, fortellerteknikk, akustikk, musikk og generell filmforståelse. Det legges stor vekt på å utvikle den enkeltes evne til idéutvikling og ikke minst til kvalitativt samarbeid med andre fagfunksjoner som regi, manus, foto, klipp, produksjonsdesign og produsent.

Målsettingen er at studentene etter endt utdanning skal være yrkesmessig forberedt og inneha den best mulige kompetanse for å kunne arbeide med lyd i en profesjonell, audiovisuell sammenheng — i film/TV, i produksjonshus eller som frilans lydmaster.

Gjennom studiet deltar alle studenter i en rekke obligatoriske fellesproduksjoner hvor de får testet og utviklet sine kreative evner, håndverksmessige ferdigheter og samarbeidsevner. Lydstudentene deltar i triangel 3-arbeidet med regi og klipp på disse øvelsene, både som lydmaster på sett og som ansvarlig for lydetterarbeidet.

Lydlinjens emner:

1. Lydteknikk – opptaksteknikk – redigering (30 studiepoeng)
2. Akustikk (20 studiepoeng)
3. Lyddesign (40 studiepoeng)

Alle emner introduseres i løpet av det første året. De følgende år skjer en progresjon gjennom å øke dybden, kompleksiteten og i bredden i innholdet.

1. Lydteknikk — Opptaksteknikk — Redigering

I dette emnet får studentene kunnskap i generell lydteknikk – fra analog lyd og ørets fysiologi til digital lydteknikk. Videre får de kunnskap om og ferdigheter i opptaks-teknisk utrustning. De lærer flerspors opptak, får erfaring med musikkopptak – fra de enkle instrumenter til musikkinnspilling med stort orkester. De får også innsikt i bruk av ProTools redigeringsutstyr og lærer redigeringsrutiner for profesjonell post-produksjon.

2. Akustikk

Studentene får kunnskap om ørets opplevelse av akustiske miljøer. Lydens bevegelser i det fysiske og ikke-fysiske rommet. De lærer å ”forstå” det akustiske rommet. De lærer om materialer og materialenes effekt på lyd. Emnet tar også for seg psykoakustikk, klinisk og psykologisk.

3. Lyddesign

Studentene får kunnskap om lydens historie i den audiovisuelle fortellingen, sett i et teknisk og kreativt perspektiv. De lærer om lydens fortellerelementer og dramaturgiske redskaper: dialog, lydeffekter og musikk. Studentene får også kunnskaper om og øver ferdigheter i lydens påvirkning av vårt sanseapparat — psykoakustikk i praktisk bruk. De lærer om filmmusikkens konvensjoner og begreper og grunnleggende partiturførståelse. De gjennomgår lyd i forskjellige filmformater, reklame og nye plattformer og medier.

Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene forventes å oppnå følgende læringsutbytte:

Emner	Kunnskap	Ferdigheter	Kunstnerisk uttrykkskompetanse

Lydteknikk	Kunnskap om lydens virkemåter, herunder kjennskap til analog og digital lydteknikk og kunnskap om utstyr og dets bruksmodeller for moderne filminnspilling	Kan benytte utstyr for opptak og etterarbeide på et profesjonelt filmsett	Behersker å arbeide målrettet og selvstendig som lydsjef både med opptakslyd og lydetterarbeid på profesjonell filmproduksjon på en måte som bidrar til å forløse regissørens intensjon
Akustikk	Har inngående kunnskap om hvordan lyd opptrer i og utenfor det akustiske rommet	Kan utnytte rommets potensiale for lydopptak og bidra til kunstnerisk utnyttelse av det akustiske og det psykoakustiske rommet	Har god evne å samarbeide med regissøren og medvirke til at forløse visjoner for filmen
Lyddesign	Har kunnskap om filmlydens historie samt kunnskap om dramaturgi med henblikk på lyd som fortellerelement	Kan på en kreativ måte bidra med lyddesign som bygger opp og støtter fortellingen	Kan forholde seg reflektert og kritisk til kreative og yrkesetiske problemstillinger og bidra til å forløse de kunstneriske ambisjoner i den audiovisuelle fortellingen